

IMPORTANȚA ȘI MODUL DE EVALUARE A ACTIVITĂȚII FINANCIARE A ÎNTREPRINDERII

Doina VORNICES-BOIARSCHI, *laborant superior,
Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți*

Summary: *Every company aims to achieve financial performance, maximization of market value. Financial performance can be achieved by an efficient activity, regarding cash operations, mediation*

forming and use of capital, getting, distribution and use of profits. All these activities compose financial function. Financial activity represents all the activities ensuring optimal development of the financial function. Evaluation of financial activity is based on analysis of three aspects, namely: liquidity and solvency analysis, profitability analysis, stability and financial balance analysis.

Key-words: financial function, financial activity, money, evaluation of financial activity, financial stability, profitability, liquidity.

Firma se manifestă în structurile pieței în concordanță cu interesele colectivității de persoane pe care o grupează. Aceste interese sunt legate de supraviețuirea firmei în structurile pieței, de consolidarea situației financiare a proprietarilor săi, de satisfacerea într-o proporție mereu crescândă a cererii consumatorilor pentru utilitățile sale.

Unul din obiectivele globale ale activității firmei îl reprezintă și maximizarea valorii de piață, a performanțelor financiare. Suportul necesar realizării acestui obiectiv este cel al creșterii profitabilității și competitivității pe piață. Asigurarea profitabilității și competitivității pe piață poate fi realizată prin intermediul unei activități financiare eficiente.

Activitatea financiară a firmei cuprinde ansamblul raporturilor de asigurare și repartizare a resurselor bănești necesare desfășurării continue și eficiente a activităților, precum și a celor de analiză și control a rezultatelor obținute. La nivelul întreprinderilor, o parte însemnată a operațiunilor bănești au un caracter specific, mijlocind formarea și utilizarea capitalului, obținerea, repartizarea și folosirea profitului. Asemenea raporturi formează conținutul funcției financiare a firmei. Cu alte cuvinte, această activitate se concentrează pe fluxurile financiare și gestiunea acestora (Dragota 2003: 102).

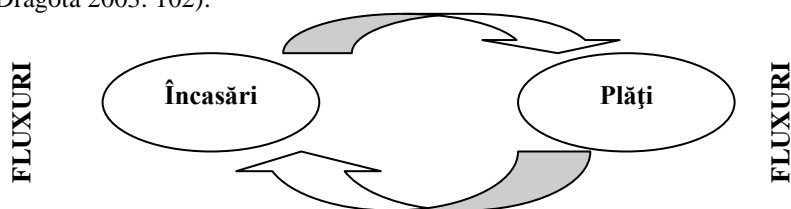

Figura 1. Sfera de cuprindere a activității financiare

Variatatea relațiilor generate de necesitatea procurării fondurilor bănești necesare desfășurării normale a activității economice sunt asemănătoare cu cele prin care se realizează legăturile dintre fondurile centralizate de mijloace bănești ale statului și finanțele firmei.

Activitatea financiară constă într-un ansamblu de acte fizice, intelectuale și morale, îndeplinite în mod conștient, în scopul asigurării desfășurării optime a funcției financiare. Acesta presupune că, pe lângă deciziile și operațiunile propriu-zise ale funcției financiare, care dau conținut managementului financiar, să existe și alte acte sau fapte privind organizarea și conducerea acestui tip de activități: asigurarea consumurilor materiale și energetice pe care ea le implică, dotarea cu echipamente adecvate, recrutarea și perfecționarea profesională a forței de muncă din acest domeniu, implementarea de sisteme informaționale etc. Altfel spus, prin intermediul activității financiare se urmărește realizarea procedurilor financiare, respectiv totalitatea formelor și actelor îndeplinite de organul de lucru specializat al întreprinderii – compartimentul financiar – pe parcursul exercitării atribuțiilor sale.

Organizarea și desfășurarea corectă a activității financiare într-o firmă trebuie să îndeplinească acel rol de factor de echilibru, având ca scop temperarea solicitărilor exagerate ale consumului, concomitent cu rolul de a stimula sporirea producției, a productivității, creșterea veniturilor unitare și totale și, evident, creșterea profitului.

Activitatea financiară are scopuri multiple subordonate supraviețuirii firmei, obținerii de profit și creșterii economice. Aceste scopuri pot fi sintetizate în următoarele:

- asigurarea rentabilității;
- creșterea activelor sau a patrimoniului și a cifrei de afaceri;
- asigurarea flexibilității, care permite firmei să se adapteze la condiții dificile sau să sesizeze noi oportunități de profit sau creștere.

Domeniile în care se concretizează organizarea internă a activității financiare pot fi structurate prin prisma a două criterii:

- a) după natura operațiilor ce se efectuează;

b) după caracterul decizional pe care îl implică.

Prin prisma primului criteriu, activitatea financiară cuprinde în structura sa următoarele tipuri de subactivități:

1. activitatea de programare și prognoza financiară;
2. activitatea de decontări (plăți și încasări) privind procurarea și utilizarea fondurilor bănești, obținerea profitului și utilizarea acestuia, inclusiv cele legate de operațiuni cu efecte comerciale;
3. activitatea de analiză financiară;
4. activitatea de control financiar (preventiv și gestionar);
5. activitatea de trezorerie.

Prin prisma celui de-al doilea criteriu al caracterului decizional, activitatea financiară are două componente fundamentale:

1. activitatea de decizie;
2. activitatea de execuție financiară.

În sens larg, scopul final al activității financiare se referă la două aspecte principale:

- echilibrarea ansamblului de fluxuri privind încasările și plățile, adică asigurarea echilibrului financiar;
- rentabilitatea folosirii fondurilor, astfel încât să se asigure atât reconstituirea lor, cât și dezvoltarea firmei (Stancu 2002: 95).

Sintetizând cele expuse mai sus, ajungem la ideea că activitatea financiară cuprinde o serie de activități, cum ar fi:

- asigurarea și gestionarea surselor financiare necesare desfășurării activității întreprinderii;
- repartizarea fondurilor bănești;
- planificarea și execuția financiară;
- previziunea indicatorilor financiari;
- exercitarea controlului financiar;
- desfășurarea unei activități rentabile;
- asigurarea unei structuri optime a patrimoniului.

Pentru a determina cât de eficient se desfășoară activitatea financiară este necesar evaluarea acesteia. În acest scop, se utilizează o serie de metode de evaluare a activității financiare. Evaluarea activității financiare reprezintă un ansamblu de metode, tehnici, procedee care asigură analiza informațiilor, în vederea formulării unor aprecieri referitor la situația economico-financiară a întreprinderii, identificarea cauzelor care au determinat anumite modificări, precum și a rezervelor interne de îmbunătățire a acesteia.

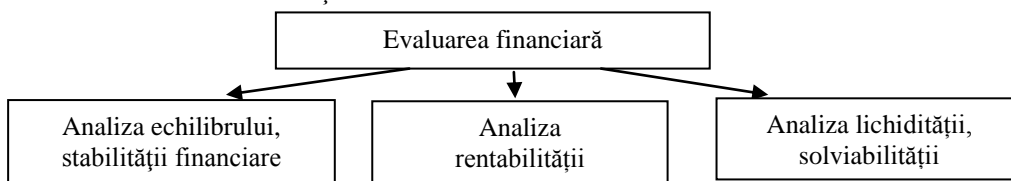

Figura 2. Aspecte ale evaluării financiare

Pentru a defini conceptul de evaluare a activității financiare, mai mulți oameni de știință și-au expus opiniile, astfel, conform unor păreri, evaluarea financiară este definită ca fiind „activitatea de diagnosticare a stării de performanță financiară a întreprinderii. Ea își propune să stabilească punctele tari și slabe ale gestiunii financiare în vederea fundamentării unei noi strategii de menținere și de dezvoltare”. În alte surse găsim o altă definiție a termenului de analiză financiară, astfel încât aceasta este „un instrument de care dispun factorii de decizie pentru a cerceta și evalua o situație din domeniul financiar”.

Evaluarea financiară are ca obiect evaluarea politicii financiare a întreprinderii într-o perioadă precedentă și facilitarea luării deciziilor viitoare. Ea se bazează pe documentele întreprinderii dar utilizează și alte surse de informare. Documentele ce prezintă informația necesară pentru a efectua evaluarea financiară a întreprinderii sunt prezentate în rapoartele financiare.

Pe lângă un studiu detaliat al raportului financiar, evaluarea financiară analizează specificul activității întreprinderii, echipa de conducere, motivarea personalului, succesele și tehnologia aplicată. Rezultatele acestei evaluări au utilizare atât internă, cât și externă.

Există mai multe metode de evaluare a activității financiare, care, la nivel general, se clasifică în două mari categorii: metode cantitative și calitative (Petrescu 2002: 64).

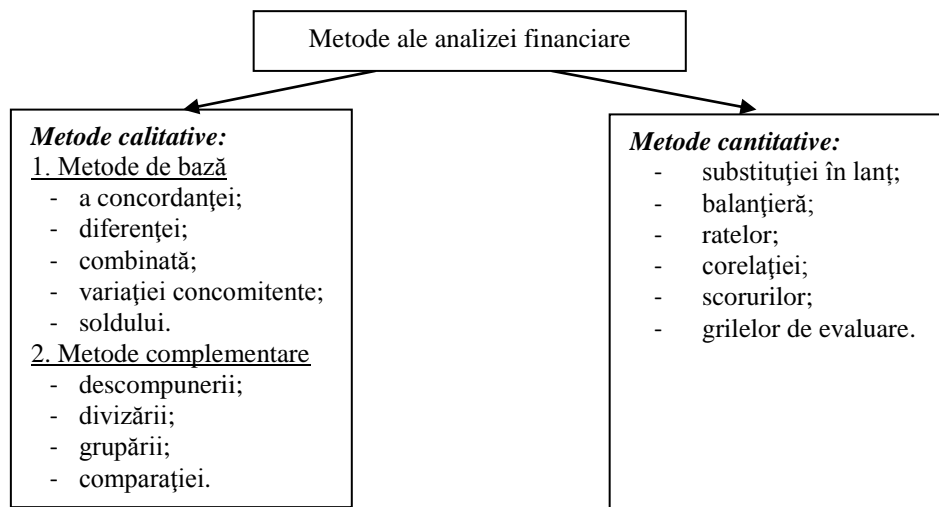
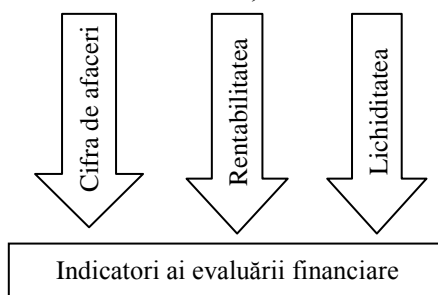

Figura 3. Metode ale analizei financiare

Evaluarea activității financiare se face prin intermediul unor indicatori de măsurare a performanței financiare, cum ar fi: cifra de afaceri, nivelul rentabilității, nivelul lichidității.

Cifra de afaceri reprezintă expresia valorică al vânzărilor efectuate într-o perioadă de timp. Altfel spus, acest indicator cuprinde suma totală a veniturilor din operațiunile comerciale, vânzarea de mărfuri și produse ori prestarea de servicii într-o perioadă de timp determinată.

Rentabilitatea reprezintă un raport între un indicator de rezultate (profit sau pierdere) și un indicator care reflectă resursele consumate sau un stoc (capital propriu, active totale). Rata rentabilității este un indicator care exprimă gradul în care capitalul aduce profit. Din totalitatea indicatorilor economico-financiari, rata rentabilității se plasează printre cei mai relevanți indicatori de eficiență ai activității întreprinderii. În profit și rata rentabilității se reflectă rezultatele activității întreprinderii din toate etapele circuitului economic.

Rata rentabilității, ca indicator de eficiență, poate căpăta forme diverse, după cum se ia în considerare profitul brut sau net la numărător, sau se schimbă baza de raportare care exprimă efortul sau cheltuiala. Diferitele modele utilizate pentru exprimarea ratei rentabilității au putere informativă diferită, reflectând eficiența diferitor laturi a activității întreprinderii. Indicatorii construiți în funcție de capitalul ocupat exprimă interesele investitorilor, în timp ce indicatorii construiți pe resurse consumate exprimă interesele conducătorilor întreprinderii.

Indicatorii de lichiditate măsoară capacitatea societăților de a-și onora obligațiile pe termen scurt, pentru realizarea calculelor fiind utilizate activele circulante (cele mai lichide) și datoriile cu o scadență mai mică de un an. În practică se calculează 3 indicatori ai lichidității, și anume: 1) lichiditatea curentă presupune compararea activelor curente cu datoriile pe termen scurt și arată dacă întreprinderea dispune de active curente suficiente pentru achitarea datoriilor pe termen scurt în suma deplină. Normele admisibile de încadrare a acestui indicator este 2 - 2,5.

$$\text{Lichiditatea curentă} = \frac{\text{Active}_\text{curente}}{\text{Datorii}_\text{pe}_\text{termen}_\text{scurt}} \quad (1)$$

2) lichiditatea intermediară reflectă cota datoriilor pe termen scurt pe care întreprinderea este capabilă să achite prin utilizarea mijloacelor bănești, investițiilor pe termen scurt și creanțelor pe termen scurt. Limitele admise pentru acest indicator sînt 0,7 – 0,8.

$$\text{Lichiditate intermediară} = \frac{\text{Active}_\text{curente} - \text{Stocuri}_\text{de}_\text{marfuri}_\text{și}_\text{materiale}}{\text{Datorii}_\text{pe}_\text{termen}_\text{scurt}} \quad (2)$$

3) lichiditatea absolută caracterizează cota datoriilor pe termen scurt pe care întreprinderea este capabilă să le achite imediat folosind doar mijloacele bănești disponibile la moment. În cadrul lichidității absolute se analizează și se compară cele mai lichide active curente cu datoriile pe termen scurt. Limitele lichidității în care ea se consideră normală sunt 0,2 – 0,25.

$$\text{Lichiditatea absolută} = \frac{\text{Mijloace}_\text{banesti}}{\text{Datorii}_\text{pe}_\text{termen}_\text{scurt}} \quad (3)$$

Importanța evaluării activității financiare a întreprinderii pe baza indicatorilor rezidă din faptul că indicatorii sunt expresia eficienței și performanței activității economico-financiare planificate și/sau realizate (Avare, Ravary, legros, Lemonnier 2002: 131).

Pentru a putea lua decizii manageriale corecte, informația de care se dispune pentru luarea deciziilor trebuie să fie reală și bine organizată. Organizarea informației trebuie să fie logică și poate fi asigurată printr-o evaluare eficientă a stării financiare a întreprinderii. Evaluarea activității financiare pe baza indicatorilor de eficiență reprezintă cheia succesului pentru un management decizional eficient.

Bibliografie:

1. Avare, Ph., Ravary L., Legros G., Lemonnier P. *Gestiune și analiză financiară*, București, Editura Economică, 2002.
2. Dragota, V., Ciobanu A., Obreja L., Dragota M. *Management financiar*, vol. I și II, București, Editura Economică, 2003.
3. Petrescu, S., Mironiuc M. *Analiza economico-financiară: teorie și aplicații*. Iași, Editura Tiparul, 2002.
4. Stancu, I. *Finanțe*. București: Editura Economică, 2002.